

ΤΑ ΛΑΘΗ ΤΟΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ Η ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΛΑΘΩΝ

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ Δ. ΓΕΡΟΥ

ΕΝΑΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΣ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΜΟΣ

Ἀντικείμενο τοῦ πειραματισμοῦ: Μιά πρώτη προσπάθεια καταμέτρησης τῶν ὀρθογραφικῶν λαθῶν τονισμοῦ στὰ γραπτὰ τῶν μαθητῶν τῆς ΣΤ' Δημοτικοῦ καὶ τὰ συμπεράσματα ποὺ βγαίνουν.

Γενικὴ Εἰσαγωγή

Τὸ πρόβλημα τῆς διδασκαλίας τῆς ὀρθογραφίας, εἶναι κατὰ κοινὴν ὁμολογία, ἓνα πρόβλημα θασανιστικόν. Ἡ παιδεία μας, σ' ὅλες τίς βαθμίδες, κρίνεται ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα ποὺ παρουσιάζουν οἱ μαθητὲς στὸ θέμα τῆς ὀρθογραφίας. Ἡ μόρφωση τῶν νέων, χωρὶς ἄλλο καὶ τῶν μεγάλων, μετριέται μὲ τὸ μέτρο τῆς ὀρθογραφίας, τῆς ἰκανότητος τῶν μαθητῶν στὸ «ὀρθογραφεῖν». Ἡ Γραμματικὴ κατάντησε θεραπευτικὴ τῆς ὀρθογραφίας καὶ ἡ γλωσσικὴ διδασκαλία γενικὰ τίποτε ἄλλο δὲν ὑπηρετεῖ παρὰ τὴν ὀρθογραφία.

Ἡ γλωσσικὴ διδασκαλία μὲ τίς ἀφόρητες δυσκολίες τῆς ὀρθογραφίας, ἀπὸ μέσο γιὰ τὴ σωστὴ, πλήρη ἔκφραση, ἔγινε αὐτοσκοπός. Ὅλες μας οἱ προσπάθειες γιὰ τὴν ὀρθογραφία. Ἡ σωστὴ σύνταξη, ἡ ἐλεύθερη ἔκφραση τοῦ μαθητῆ, ἀκόμη καὶ οἱ προσπάθειες τῶν παιδιῶν, γιὰ νὰ ἀποκτήσουν προσωπικὸ ὕφος — ὅλα θυσιάζονται στὸ θωμὸ τῆς ὀρθογραφίας. Τὰ ἀποτελέσματα εἶναι γνωστὰ σ' ὅλους μας.

Γι' αὐτὸ, πρέπει νὰ εἶναι εὐπρόσδεχτη κάθε προσπάθεια, ποὺ θὰ μᾶς βοηθοῦσε νὰ βγοῦμε ἀπὸ τὸ ἀδιέξοδο. Ἐνας ἀπ' τοὺς δρόμους προσπέλασης ἂς θεωρηθεῖ καὶ ἡ δική μας πολύχρονη ἐργασία μὲ τὸ διδακτικὸ πρόβλημα τῆς ὀρθογραφίας.

Πρὶν νὰ παρουσιάσουμε τὸν πειραματισμὸ καὶ τὴ μέθοδο ποὺ ἀκολουθήσαμε στὴ διδασκαλία τῆς ὀρθογραφίας, τὸ δεύτερο εἶναι προϋπόθεση τοῦ πρώτου, (μιά ποὺ αὐτὸ μᾶς παρακίνησε νὰ προχωρήσουμε στὸν πειραματισμὸ), κρίνουμε σκόπιμο, νὰ ἐπαναλάβουμε ὅ,τι τόσες φορές ἔχουμε τονίσει ἄλλοῦ σχετικὰ μὲ τίς αἰτίες ποὺ κατασταίνουν τὸ πρόβλημα τῆς ὀρθογραφίας ἓνα πρόβλημα ἄλυτο. Οἱ δυὸ αἰτίες εἶναι ὀργανικές, ἡ τρίτη εἶναι ἐξωγενής. Πρώτη αἰτία εἶναι ἡ διαφορὰ ἀνάμεσα στὴν ἱστορικὴ καὶ στὴ φωνητικὴ ὀρθογραφία. Δεύτερη αἰτία εἶναι οἱ κανόνες τονισμοῦ ποὺ δὲν ἔχουν σὲ καμιὰ περίπτωση

γενική εφαρμογή. Οί πολλές εξαιρέσεις εξουδετερώνουν την ομοιομορφία που κατά κάποιον τρόπο εξασφαλίζουμε με την εφαρμογή των το-νικῶν κανόνων. Καί τρίτη, αὐτή τῆ φορά ἐξωγενῆς αἰτία εἶναι τὸ κα-θεστῶς τῆς διγλωσσίας, πού συστηματικὰ καί σκόπιμα καλλιεργήθηκε τὰ τελευταῖα χρόνια, στὸ Δημοτικὸ σχολεῖο καί στὴν Παιδεία μας γενι-κώτερα. Ὅσοι δουλεύουν στὸ Δημοτικὸ σχολεῖο, ἀκόμη καί οἱ καθη-γητῆς πού παίρνουν μέρος στὶς εἰσαγωγικὲς ἐξετάσεις τοῦ Γυμνασίου, γνωρίζουν τὸ βαθμὸ σύγχυσης πού φέρνει ἡ ἀνεπίκαιρη διδασκαλία τῆς καθαρεύουσας. Στὴν ἀνάλυση ἀποτελεσμάτων, πού θὰ κάνουμε στὸ τέλος, θὰ ξεχωρίσουμε, ὅσο θὰ μᾶς εἶναι δυνατό, τὶς δυσμενεῖς ἐπιπτώ-σεις τῆς διγλωσσίας πάνω στὴν «ὀρθογραφικὴ» ἐπίδοση τῶν μαθητῶν.

Μεθοδολογικά

Θὰ παρουσιάσουμε ἐδῶ, μὲ λίγα, τὴ μέθοδο διδασκαλίας τοῦ «μα-θήματος» τῆς ὀρθογραφίας πού ἀκολουθήσαμε τὰ τελευταῖα τρία χρό-νια, γιὰ νὰ πλαισιώσουμε ἔτσι καλύτερα τὸν πειραματισμὸ.

Ξεκινήσαμε, πρὶν ἀπὸ τρία χρόνια, μὲ 68 μαθητῆς τῆς Δ' τάξης. Μαζὶ μὲ τὴ γνωστὴ ὀρθογραφία (2-3 σειρῆς), δίναμε συστηματικὰ καί 2-3 σειρῆς ἀγνωστῆς ὀρθογραφίας. Τὸ ὀρθογραφικὸ ὑλικὸ τὸ δανειζό-μαστε ἀπὸ τὰ ὀρθογραφικὰ λάθη πού ἔκαναν τὰ παιδιὰ στὶς ἐκθέσεις τους καί στὶς ἄλλες γραπτῆς τους ἀνακοινώσεις. Ἐτσι σιγὰ σιγὰ, δη-μιουργήσαμε τὸ βασικὸ ὀρθογραφικὸ λεξιλόγιο τῆς Δ' τάξης, καμω-μένο ἀπὸ λέξεις βασικῆς καί ἀπαραίτητες γιὰ μιὰ ἀποτελεσματικὴ ἔκφραση αὐτῆς τῆς ἡλικίας καί αὐτῆς τῆς σχολικῆς βαθμίδας (*). Τὶς λέξεις πού ξεχωρίζαμε, τὶς δίναμε μέσα σὲ κείμενα διαφορετικὰ τὴν κάθε φορά. Τὴν ἴδια λέξη, σὲ ἄλλη πτώση, ἀριθμὸ, πρόσωπο, χρόνο κλπ., τὴν τοποθετούσαμε σὲ φράσεις τέτοιες πού καί τὸ νόημα τῆς λέ-ξης ἄλλαζε. Ἐτσι, τὴ λέξη τὴ βλέπαμε καί ἐννοιολογικά. Τὸ ἴδιο, κά-ναμε καί στὴν Ε' τάξη (**). Τὸ βασικὸ ὀρθογραφικὸ λεξιλόγιο στάθη-κε ἡ σπονδυλικὴ στήλη τῆς ὅλης προσπάθειας.

Στὴν ΣΤ' τάξη ἀκολουθήσαμε διαφορετικὴ πορεία. Μᾶς βοήθησε ἀποτελεσματικὰ ἡ ἐλεύθερη διδασκαλία τῆς Δημοτικῆς καί στὶς 2 ἀ-νώτερες τάξεις. Χωρὶς νὰ ἀπομακρυνθοῦμε, αἰσθητὰ, ἀπὸ τὸ ὑλικὸ (λέ-ξεις καί συνδυασμοὶ λέξεων) τοῦ βασικοῦ ὀρθογραφικοῦ λεξιλογίου, θελήσαμε νὰ τὸ πλουτίσουμε καί νὰ συμπεριλάβουμε περισσότερες καί πυκνότερες σὲ νόημα λέξεις γιὰ μιὰ πιὸ ἄνετη καί πλήρη ἔκφραση τῶν μαθητῶν. Ἀρχίσαμε μὲ τὶς Λεξιλογικὲς Ἀσκήσεις γιὰ τὴν 5η καί 6η Δη-μοτικοῦ τῆς Νεοελληνικῆς Βιβλιοθήκης καί τὶς Λεξιλογικὲς Ἀσκήσεις γιὰ τοὺς ξενόγλωσσους τῆς ἴδιας βιβλιοθήκης. Ἦταν μιὰ προσπάθεια «ἀποτοξίνωσης» τῆς γλωσσικῆς ἔκφρασης τῶν μαθητῶν ἀπὸ τὰ κατάλοι-πα τῆς καθαρεύουσας καί ἐμπλουτισμοῦ τῆς μὲ χρήσιμα φραστικὰ στοιχεῖα τῆς ἐλληνικῆς ζωῆς. Αὐτὰ γιὰ τὸ πρῶτο δίμηνο τῆς σχολικῆς

* Γιὰ περισσότερα κοίταξε ἄρθρο μου δημοσιευμένο σὲ τρεῖς συνέχειες, στὸ περιοδικὸ «Παιδαγωγικὴ καί Ψυχολογικὴ Ἐπιθεώρησης» 1963—1964.

** Στὴν Ε' τάξη εἶχαμε 73 μαθητῆς. Ἀπ' αὐτοὺς οἱ 60 ἦσαν οἱ δικοὶ μας τῆς Δ'. Οἱ 13 ἦρθαν ἀπὸ ἄλλα σχολεῖα. Στὴν ΣΤ' τάξη εἶχαμε 86 μαθητῆς ὁπότε χωρίστηκε σὲ 2 τμήμα-τα. Κράτησα τὸ Β' τμῆμα μὲ 42 μαθητῆς. Ἀπ' αὐτοὺς τοὺς 42 μαθητῆς, οἱ 30 ἦσαν παλιοὶ δικοὶ μας τῆς Δ'. Οἱ 12 ἦρθαν ἀπὸ ἰδιωτικά.

χρονιας. Ἀπὸ τὸ Δεκέμβριο, ἀρχίσαμε μιά πιὸ συστηματικὴ διεύρυνση τοῦ βασικοῦ ὀρθογραφικοῦ λεξιλογίου τῶν μαθητῶν. Ὑπαγορεύουμε, καθημερινά, 5-10 σειρὲς ἀγνωστῆς ὀρθογραφίας. Τὸ ὑλικὸ τὸ παίρνουμε ἀπὸ τὶς ἐφημερίδες—ἐπιφυλλίδες καὶ εἰδησεογραφία γύρω ἀπὸ πνευματικὲς καὶ καλλιτεχνικὲς ἐκδηλώσεις — καὶ ἀπὸ κείμενα δόκιμων πεζογράφων. Δίνοντας τὸ κείμενο στὰ παιδιά, προσέχουμε τὴν ἀρθρωσὴ καὶ τὴ στίξη. Στὸ τέλος, γράφουμε τὸ κείμενο καθαρὰ στὸν πίνακα καὶ ὀδηγοῦμε τοὺς μαθητὲς νὰ διορθώσουν τὰ λάθη τους. Γιὰ τοὺς ἀνορθόγραφους, γι' αὐτοὺς ποὺ κάνουν πάνω ἀπὸ 10 λάθη σὲ κείμενο 70-80 λέξεων (δὲν εἶναι παραπάνω ἀπὸ 6 παιδιά), ἔχουμε προβλέψει νὰ γίνεταὶ ἡ διόρθωσις τῶν τετραδίων τους, ἀπὸ ἱκανοὺς μαθητὲς. Στὸ τέλος, ζητοῦμε νὰ δηλώσουν τὶς λέξεις ποὺ ἔκαναν λάθος, καὶ σὲ λίγα λεπτά, ἔχουμε τὸν πίνακα τῶν δύσκολων λέξεων. Σὰς δίνουμε ἓνα παράδειγμα. Εἶναι μόνο παράδειγμα:

Ἔγραψαν λάθος τὴ λέξη :	κινηματογράφος	31 μαθητὲς
»	: εἰσιτήριο	29 »
»	: εἰδοποιήσαμε	28 »
»	: δημιούργησαν	26 »
»	: διαμαρτυρία	20 »
»	: συναισθήματα	18 »
»	: ἀλλιῶς	16 »
»	: συνεννοηθήκαμε	14 »
»	: ἀπευθείας	16 »
»	: ἀπόκρημνες	16 »
»	: κηρύχθηκε	14 »
»	: βιβλιοπωλείων	12 »
»	: συγκινητικὲς	10 »
»	: θυμηθήκαμε	10 »
»	: τελευταία	8 »
»	: ἀπλώνεται	6 »
»	: ἐξήντα	6 »
»	: γλιστροῦσαν	6 »
»	: ὠραίες	5 »

Στὸ τέλος τῆς βδομάδας, ἔχουμε 4 τέτοιους πίνακες. Κάνουμε μιά ἐπανάληψη, μὲ δικό μας κείμενο ποὺ περιέχει τὶς περισσότερες ἀπὸ τὶς δύσκολες λέξεις καὶ τὶς πιὸ κοινόχρηστες (συνήθειες) σὲ διάφορους συνδυασμούς.

Ἔτσι, μέσα σὲ λίγο διάστημα, ἐξασφαλίσουμε τὴ συστηματικὴ διδασκαλία 1200 λέξεων βασικῶν, ποὺ μαζί μὲ τὶς βασικὲς λέξεις τῆς Δ' καὶ Ε' τάξης, θὰ ἀποτελέσουν τὸ βασικὸ ὀρθογραφικὸ λεξιλόγιο τῶν μαθητῶν τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου, ἐμπλουτισμένο καὶ ἐννοιολογικὰ ἀναπτυγμένο.

Ἔτσι, ἐργαστήκαμε στὴν ΣΤ' τάξη, ὡς σήμερα 30 τοῦ Μάρτη 1965, καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐργασίας μας, στὸ μάθημα τῆς ὀρθογραφίας, μποροῦν νὰ θεωρηθοῦν ἐνθαρρυντικά.

Αὐτὸ μᾶς παρακίνησε νὰ ἀνιχνεύσουμε τὰ λάθη τονισμοῦ, μέσα στὸ σύνολο τῶν ὀρθογραφικῶν λαθῶν, καὶ νὰ θγάλλουμε τὰ ἀνάλογα συμπεράσματα.

Γιὰ τὸν πειραματισμὸ στηριχτήκαμε στὴν τάξη μας μόνο, γιατί δὲν μποροῦσε νὰ γίνεи διαφορετικά. Θὰ εἶναι, ἰδιαίτερα ἐποικοδομητικό, ἂν θελήσουν καὶ ἄλλοι νὰ θεβαιώσουν τὰ ἀποτελέσματα ποὺ θρήκαμε μὲ δικές τους ἀνάλογες προσπάθειες.

Ὁ πειραματισμὸς

Δώσαμε στὰ παιδιά τῆς ΣΤ' τάξης, 6 κείμενα ὀρθογραφίας, μέσα σὲ 120 μέρες. Τὸ πρῶτο κείμενο μὲ 296 λέξεις, τὸ δεύτερο κείμενο μὲ 466 λέξεις, τὸ τρίτο κείμενο μὲ 358 λέξεις, τὸ τέταρτο κείμενο μὲ 139 λέξεις, τὸ πέμπτο κείμενο μὲ 248 λέξεις καὶ τὸ ἕκτο κείμενο μὲ 239 λέξεις.

Κείμενο 1ο (λέξεις 296)

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου, σὲ διάλεξή του γιὰ τὰ βυζαντινὰ εἰκονίσματα, παρουσίασε μὲ φωτεινὲς προβολές, ὠραῖες εἰκόνες τοῦ 7ου μ.Χ. αἰώνα.

Ἀγαπῶ τὰ ταξίδια καὶ προπαντὸς ἐπιδιώκω νὰ παρατηρῶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ μέσα ἀπὸ ἐκείνους νὰ παίρνω συνείδηση τοῦ ἑαυτοῦ μου. Δὲν εἶναι πολὺς καιρὸς ποὺ βρέθηκα στὴν Ἰταλία καὶ ἐκεῖ γνώρισα τοὺς νέους τῶν 24 - 25 χρονῶν.

Ὅταν ἡ τέχνη τοῦ πολέμου ἄλλαξε, οἱ ἡγεμόνες ποὺ διέθεταν πυροβόλα ὀχύρωναν τὰ στρατόπεδά τους κατὰ τέτοιον τρόπο, ποὺ τὰ ἄλογα τῶν ἐχθρῶν δὲν μποροῦσαν νὰ ὑπερπηθήσουν τὰ ἐμπόδια.

Οἱ ὀνομαστικὲς ἐορτὲς (γιορτὲς) καὶ οἱ ἄλλες κοινωνικὲς συναντήσεις, ἔχουν σκοπὸ νὰ φέρνουν τοὺς ἀνθρώπους κοντὰ καὶ νὰ τοὺς κάνουν νὰ σκέπτονται πόσο χρειάζεται ὁ ἕνας τὸν ἄλλο.

Ἦταν παιδί καὶ πήγαινε στοὺς μύλους μὲ δυὸ ἄλλους συνομήλικούς του, ὅταν τὸν ἔπιασαν οἱ Τουρκαλβανοί, ποὺ, μετὰ τὰ Ὀρλωφικὰ εἶχαν κατακλύσει τὴν Ἀνατολικὴ Μάνη. Ἦταν ὁ Νικόλαος Νυφάκης. Ξεριζωμένος 20 χρόνια ἀπὸ τὸν τόπο του, γύρισε στὴ Μάνη τὸ 1788. Ἔγινε δάσκαλος σ' ἕνα χωριό.

Ἀλλὰ ὅταν τὸ πλοῖο πλησίασε στὰ φρούρια, κρότοι πυροβόλων ἀναγγέλλουν ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ ἐξοδος· μιὰ σφαῖρα μάλιστα τρύπησε ἕνα πανί. Ἐξακολουθοῦν ὁμως τὸ δρόμο τους καὶ ὡς ἐκ θαύματος θὰ περάσουν ἀβλαβεῖς.

Ἦρθε λοιπὸν πάλι, ὁ καιρὸς τῶν δώρων καὶ τῶν εὐχῶν. Εἶναι ὁ καιρὸς ποὺ ὅλοι νιώθουν νὰ δώσουν καὶ νὰ πάρουν χαρὰ. Γι' αὐτὸ εἶναι ἀπαρέδεκτη κάθε προσπάθεια γιὰ τὴν ἐξασφάλιση ὑπερβολικοῦ κέρδους ἀπὸ τὴν πώληση Χριστουγεννιάτικων δέντρων.

Οἱ ἀνθρώποι δὲν φαίνονται, πὼς θὰ πάψουν νὰ ἐπινοοῦν τρόπους, γιὰ νὰ σκοτώνονται. Ἔχει κανένας τὴν ἐντύπωση, πὼς ὁ θάνατος εἶναι τὸ μεγάλο κακὸ ποὺ ὁ καθένας κάνει ὅ,τι μπορεῖ, γιὰ νὰ τ' ἀποφύγει.

Διαβάζω, τώρα, τὶς τελευταῖες φράσεις τοῦ συγγραφέα. Τὴν τελευταία φορὰ ποὺ συναντηθήκαμε μὲ τὸν κ. Α., θυμοῦμαι, πὼς συζητήσαμε γιὰ τὶς μεγαλοπρεπεῖς τελετὲς ποὺ γίνονταν κατὰ τὴν ἐγκατάσταση τῶν τελευταίων ἡγεμόνων τῆς Μολδοβλαχίας.

Κείμενο 2ο (λέξεις 466)

Υπάρχουν βέβαια και περιπτώσεις, που δεν χωρεῖ καμιά δικαιολογία.

Μπαίνω, διαιρῶ, μοιράζω, διατηρῶ, φυλάγω, διαφωτίζω, φωτίζω, θρυνματίζω, κομματιάζω, σπάζω, τσακίζω, τελειώνω, συμπληρώνω.

Τὴν συνεργασία ὅλων, ὅσων διαθέτουν ἐνθύμια, τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου, ζητεῖ ἡ Λέσχη Φιλελευθέρων, προκειμένου νὰ διοργανώσῃ ἕκθεση γιὰ τὸν Ἐθνάρχη.

Γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ χρειάστηκε νὰ καταφύγουμε στὴν ἀκίνησια, στὴν ἔλλειψη χειρονομιῶν, νὰ καταργήσουμε κάθε κίνηση.

Τὰ πρόσωπα ποὺ γνωρίσαμε, τὰ πράγματα ποὺ ἀγγίσαμε.

Ὅμως τὰ σπῖτια κάποτε ὑπῆρχαν πραγματικά. Μὲ τὰ μεγάλα τους ρολόγια στὸ ὕψος τῶν τοίχων σημαίνοντας τοὺς γυρισμοὺς τῆς βροχῆς καὶ τῆς γέννησης τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ φεγγαριοῦ.

Οἱ ἐκδόσεις βιβλίων πλήθυναν τὰ τελευταῖα 10 χρόνια.

Ὅσοι περνᾶτε μὲ ἀδιαφορία ἔξω ἀπὸ τοὺς ναοὺς, πηγαίνετε στὸ ἐξωτερικό, νὰ καταλάβετε τί θὰ πῆ ἐκκλησία.

Ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας εἶναι ὁ πρῶτος Κυβερνήτης τῆς χώρας, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωση. Τὸ ἔργο του στὴν Ἑλλάδα εἶναι ἓνα κεφάλαιο ἀληθινὰ τεράστιο. Ὅταν ἀνέλαβε ὁ Καποδίστριας δὲν ὑπῆρχε Κράτος καὶ ὁ Κ. δημιούργησε Κράτος: παιδεία, ἀσφάλεια, γεωργία.

Ἀγαπητὲ κ. διευθυντά,

Ἀναγκάζομαι ν' ἀπαντήσω στὴν ἐπιστολή, ποὺ σᾶς ἔστειλε ὁ κύριος Κ., γιατί κατάγομαι ἀπὸ ὄρεινὸ χωριὸ καὶ γνωρίζω τὰ προβλήματα ποὺ ἀπασχολοῦν τοὺς χωρικούς.

Ἦταν ἓνα βράδυ χειμωνιάτικο τοῦ 1949, ὁ ποιητὴς εἶχε κέφι πολὺ, γελοῦσε, ἔπινε, ἔτρωγε καὶ ἔλεγε ἱστορίες.

Δὲν εἶναι πολὺ δύσκολο πράγμα νὰ γίνεσαι εὐχάριστος στοὺς ἀνθρώπους ποὺ σὲ τριγυρίζουν ἢ σὲ πλησιάζουν, ἐπειδὴ σὲ χρειάζονται· τὸ δύσκολο εἶναι νὰ γίνεσαι δυσάρεστος, ὅταν πρέπει.

Ξεκίνησαν, μόλις ξημέρωσε. Τὸ πρωὶ ἦταν γκριζο, κάπως θολό. Σὲ λίγο, ὅμως ἡ μέρα καθάρισε καὶ φάνηκε στὸν οὐρανὸ ὁ ἥλιος. Τὸ χιόνι, παγωμένο, σκέπαζε τὸ μονοπάτι. Βάδιζαν δύσκολα, γιατί τὰ πόδια γλιστροῦσαν πάνω στὸ παγωμένο ἔδαφος. Ἀνηφόριζαν στὴν πλαγιά ἐνὸς λόφου, ἀνάμεσα σὲ χωράφια ἐγκαταλειμμένα.

Ἔτσι, ὁ πατέρας του τὸν πῆρε στὸ καΐκι, ὅταν ἦταν 12 χρονῶν. Κι ἀπὸ τότε ἄρχισε ἡ ἱστορία του στὴ θάλασσα.

Ἐνα ἀπὸ τὰ ἐγγόνια του, σήμερα, δημοσιεύει τὴν αὐτοβιογραφία του καὶ φωτοτυπημένη, μᾶς τὴν στέλνει ἀπ' τὸ Λονδίνο ἀγαπητὸς φίλος.

Ένας από τους πιο γνωστούς στο εξωτερικό Έλληνες καλλιτέχνες, είναι ο γλύπτης Σκλάβος. Τελευταία αγοράστηκε από το Μουσείο της Νέας Υόρκης ένα έργο του.

Τα έπιπλα, οι πορσελάνες του παλιού καιρού συγκεντρώνονται και γίνονται εκθέσεις. Επίσης πίνακες ζωγραφικής και σπάνια βιβλία.

Σήμερα είναι του Αγίου Δημητρίου γιορτάζει η Θεσσαλονίκη που τον έχει πολιοῦχο και πολλές άλλες πόλεις και χωριά της Ελλάδας έχουν για πολιοῦχο τον Άγιο Δημήτριο.

Συμπληρώθηκαν έφ'έτος 150 χρόνια από την ίδρυση της Φιλικής Έταιρείας. Σε μιὰ ρωσική πόλη, τὸ 1814, τρεῖς Έλληνες, ὁ Σκουφᾶς, ὁ Ξάνθος και ὁ Τσακάλωφ συνεδρίαζαν νύχτες ὁλόκληρες και συζητοῦσαν για τὴν καλύτερη ὀργάνωση τῆς ἐπανάστασης.

Γεννήθηκε στην Αθήνα πρὶν ἀπὸ 25 χρόνια. Τὸ 1953 ἔγινε καθηγητὴς στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Λονδίνου. Ἦξερε καλά τὴ νεοελληνική γλώσσα κι ἔκανε ὠραῖες μεταφράσεις ἀπὸ τὰ ἑλληνικά στὰ ἀγγλικά. Τὴν τελευταία φορὰ πὺν τὸν εἶδα, εἶπε, πὺς θὰ ἐρχόταν στην Ελλάδα, για νὰ ἐργαστοῦμε μαζί.

* * *

Κείμενο 3ο (λέξεις 358)

Ἐκεῖ ἐπάνω στὶς προχωρημένες γραμμὲς οἱ προφυλακὲς δεκατίζονταν. Τὰ κρουπαγήματα ἔφθαναν σὲ διπλάσιο ἀριθμὸ ἀπὸ τοὺς χτυπημένους τῆς μάχης.

Τὴν περασμένη Τετάρτη πήγαμε νὰ παρακολουθήσουμε μιὰ διάλεξη στὸ θέατρο τῆς ὁδοῦ Σταδίου. Ἐκεῖ συναντήσαμε παλιὺς γνώριμους και φίλους και θυμηθήκαμε τὰ παλιά. Ἡ διάλεξη εἶχε πολὺ ἐνδιαφέρον.

Δημιουργοῦν ἐπικίνδυνες συνέπειες, για τὴν ὑγεία τῶν παιδιῶν οἱ νάυλον σακκοῦλες μὲ τὶς ὁποῖες προστατεύονται ἀπὸ τὴ βροχή.

Τὰ περιοδικά, οἱ ἔφημερίδες, οἱ βιτρίνες τῶν βιβλιοπωλείων και πολλῶν ἄλλων καταστημάτων, μερικὲς μέρες πρὶν ἀπὸ τὶς ἀμερικανικὲς ἐκλογὲς, εἶχαν τὶς περισσότερὲς τοὺς σελίδες γεμάτες ἀπὸ διαφημίσεις τῶν προεδρικῶν ἐκλογῶν.

Πρὶν κλείσουμε τὴ σύντομη αὐτὴ εἰσαγωγή, πρέπει νὰ ξεκαθαρίσουμε μιὰ πλάνη. Μερικοὺς ὁπαδοὺς τῆς γλωσσικῆς ἀναρχίας, ὅταν τοὺς ρωτῆσης γιατί ἔβαλαν στὸ γραπτό τοὺς μιὰ λόγια λέξη, ἀπαντοῦν: Ἔτσι λέγεται κι ἐγὼ γράφω ὅπως μιλοῦμε. Σ' αὐτοὺς παρατηροῦμε: ὄχι, δὲ λέγεται ἔτσι κάπου—κάπου μπορεῖ ἔξαιρετικά και χωρὶς συνέπεια ν' ἀκουστῆ κι ἔτσι, ἀλλὰ συνήθως, κανονικά, ἀπὸ γραμματισμένους και ἀγράμματος λέγεται ἀλλιῶς.

Ὅταν κηρύχτηκε ὁ πόλεμος, ὁ διοικητὴς τοῦ συντάγματος ἐδήλωσε ἀσθένεια και ἀποχώρησε. Οἱ νεώτεροι ἀξιωματικοὶ και οἱ πυροβολητὲς ζητοῦσαν ἀπὸ τοὺς διοικητὲς τῶν ταγμάτων νὰ προχωρήσουν και νὰ καταλάβουν ἐπὶκαιρες θέσεις στὰ σύνορα.

Ένας νέος τουῦ τόπου μας, παιδί τουῦ λαοῦ, ἐπαρχιώτης ἢ χωρικός, ξεκινάει μιὰ μέρα κυνηγημένος ἀπὸ τὴν ἀνάγκη, παίρνει τὰ μάτια του καὶ φεύγει σὲ ἄλλες εὐρωπαϊκὲς χῶρες, γιὰ νὰ βρῆ δουλειά.

Κάποτε ἡ πειρατεία, στὴ σκλαβωμένη Ἑλλάδα, τρομοκρατοῦσε ὅλα τὰ παράλια. Οἱ ἄνθρωποι φοβισμένοι ἔχτιζαν τὰ σπίτια τους πίσω ἀπ' τὰ βουνά, σὲ ἀπόκρημνες πλαγιές, γιὰ νὰ μὴν μποροῦν νὰ τὰ δοῦν ἀπ' τὴ θάλασσα οἱ πειρατές. Οἱ πειρατές δὲ γνώριζαν τί θὰ πῆ εὐσπλαχνία, λήστευαν καὶ σκοτόωναν.

Ἡ Ἐθνικὴ Πινακοθήκη, ὕστερα ἀπὸ προσπάθειες καὶ ἀναβολές 60 χρόνων, ἀποκτᾶ ἐπὶ τέλος δικό της μέγαρο. Τὸ μέγαρο τῆς Ἐθνικῆς Πινακοθήκης θὰ χτισθῆ ἀπέναντι ἀπ' τὸ ξενοδοχεῖο «Χίλτον».

Τί συγκινητικὲς στιγμὲς μπροστὰ στοὺς ψυχροὺς ὑπαλλήλους, πού, σκυμμένοι πάνω στὶς ζυγαριές καὶ σὲ κάτι φακούς, δὲ βλέπουν παρὰ μόνο ἀριθμούς. Πρόκειται γιὰ τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ ἐνεχυροδανειστηρίου.

Πῆρατε ποτέ σας μέρος σὲ καμιὰ κρουαζιέρα νὰ δῆτε πῶς ταξιδεύουν σήμερα οἱ ἄνθρωποι γιὰ τὴν ψυχαγωγία τους; Νομίζω, πῶς στὸν τομέα αὐτὸ ὑπάρχει κάτι, γιὰ τὸ ὁποῖο δικαιούται νὰ ὑπερηφανεύεται ἡ χώρα μας.

* *

Κείμενο 4ο (λέξεις 139)

Ἐξήντα χιλιόμετρα στὰ βορεινὰ τῆς Πράγας ὑπάρχει μιὰ μικρὴ πολιτεία πού λέγεται Τερεζίν. Ἐκεῖ ἐγκατέστησαν οἱ χιτλερικοί, στὰ 1941, ἕνα πολιτικὸ στρατόπεδο Ἑβραίων. Ἔστειλαν ἐκεῖ οἰκογένειες ὁλόκληρες μὲ τὰ ἀνήλικα μέλη τους. Ἔτσι, στὸ Τερεζίν συγκεντρώθηκαν δεκαπέντε χιλιάδες παιδιά. Ἀκολούθησαν κι ἐκεῖνα τὴν τύχη τῶν γονιῶν τους. Ἐξοντώθηκαν μὲ τὸ γνωστὸ τρόπο. Μονάχα 100 γλίτωσαν. Μέσα σὲ 4000 σχέδια πού βρέθηκαν ἐκεῖ, ἑβδομήντα βρίσκονται τώρα στὴν Ἀθήνα.

Σ' ἕνα στρατόπεδο τῆς Κύπρου, οἱ ἄντρες του καρτεροῦν ὦρα τὴν ὦρα νὰ τοὺς δοθῆ τὸ σύνθημα, γιὰ νὰ ξεκαθαρίσουν μέσα σὲ λίγες ὥρες τὶς τουρκοφωλιές. Ὅλα πλέουν κι ἐδῶ στὸ γαλανόλευκο χρῶμα. Μπροστὰ μας ἀπλώνεται τὸ γαλάζιο πέλαγος μὲ τοὺς λευκοὺς κυματισμούς του. Κυματίζει καὶ ἡ γαλανόλευκη.

Συναντῶ στὸ προεδρικὸ μέγαρο τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Μακάριο. Εἶναι αἰσιόδοξος γιὰ τὴν ὀριστικὴ ἔκβαση τοῦ ἀγώνα. Στὴν κορυφὴ τοῦ Πενταδάχτυλου μάχονται οἱ νέοι τῆς Κύπρου. (*)

* *

Κείμενο 5ο (λέξεις 248)

Φυσικὴ εὐγένεια βρίσκουμε στὸ λαό μας, ὅπως σὲ κανένα ἄλλο λαό, καὶ ἡ μητέρα τοῦ λαοῦ μας, ἰδίως ἡ χωρική, καὶ ἀκόμα περισσότερο ἡ νησιώτισσα, πού συχνὰ οὔτε νὰ διαβάση δὲν ξέρει, εἶναι εὐγενέστερη καὶ καλύτερη ἀπὸ τὶς γυναῖκες

* Στὰ μικρὰ κείμενα δὲ δίνουμε τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέα, στὰ μεγαλύτερα, ὅπως τὰ παρακάτω, δίνουμε τὸ συγγραφέα.

τῆς ἴδιας τάξης τῶν ἄλλων φυλῶν. Τὰ εὐγενικά αἰσθήματα ποῦ ἔχει ἀπὸ τῆ φύση ξέρει καὶ τὰ μεταδίδει στὸ παιδί της· ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνατροφή αὐτὴ ποῦ τοῦ δίνει εἶναι ἀπλοϊκὴ σὰν ἐκείνη.

Ὅσο ἀνεβαίνουμε ὁμῶς στὰ λεγόμενα ψηλότερα κοινωνικά στρώματα τόσο ἡ ἀνατροφή τῶν παιδιῶν γίνεται πολυπλοκώτερη κι ἐκεῖ βλέπουμε τὴν ἀνεπάρκεια τῆς ἀνατροφῆς τῆς ἑλληνίδας μητέρας. Μὲ τὴ δῆθεν εὐρωπαϊκὴ μόρφωση ποῦ λαβαίνουμε, μισερὴ καὶ κακοχωνεμένη, κουτσομαθημένη ἀπὸ νταντάδες καὶ δασκάλες ξένες, ποῦ εἶναι οἱ ἴδιες ἀμόρφωτες καὶ ἀνίκανες νὰ ἐννοήσουν τὸν τόπο μας καὶ νὰ διακρίνουν ποιὲς ἀπὸ τίς συνήθειές τους ἐφαρμόζονται σὲ μᾶς καὶ ποιὲς προσκρούουν στὸ δικό μας πολιτισμό, παλαιότερο ἀπὸ τὸ δικό τους καὶ βαθύτερο, ἀκόμα καὶ ὅταν εἶναι ἀφανέρωτος σὲ κείνους ποῦ δὲν ξέρουν νὰ τὸν δοῦν, ἀναθρεμμένες λέγω, ἀπὸ ξένες νταντάδες, χάνουμε τὰ φυσικά μας προτερήματα καὶ μόνο ἐλαττώματα ἀποκτοῦμε. Οἱ ἀπαιτήσεις μεγαλώνουν μὲ τίς ξένες γλῶσσες, τὰ πιάννα καὶ τὰ γράμματα ποῦ δῆθεν μάθαμε, μὲ τὸ πᾶσάλειμμα τὸ εὐρωπαϊκὸ ποῦ πήραμε· μὰ οἱ περισσότερες οὔτε νὰ σκεφθοῦμε ξέρουμε οὔτε νὰ κρίνουμε.

Μιλοῦμε Γαλλικὰ, Ἀγγλικὰ ἢ Γερμανικὰ ἀναμεταξύ μας γιὰ νὰ δείξουμε, πὼς εἴμαστε ἐξευρωπαϊσμένες, διαβάζουμε τὰ τελευταῖα ρομάντζα καὶ τρέχουμε στὰ Παρίσια, ὅπου παρακολουθοῦμε, τὰ θεάτρα γιὰ νὰ εἴμαστε ἐνήμερες τῆς πνευματικῆς κινήσεως. Ἡ ψυχὴ μας ὁμῶς ἔμεινε ἀμόρφωτη. (Πην. Δέλτα)

* * *

Κείμενο 6ο (λέξεις 239)

Ἄν τὸ φυσικὸ μπορούσε ποτὲ νὰ δώσῃ τὴν παραμικρὴ ἰδέα τοῦ μεγαλείου τῆς ψυχῆς, νὰ ζωγραφίσῃ τὴν ἀπροσμέτρητη δύνάμη της, αὐτὸ δὲν ἦταν σίγουρα τὸ δικό του φυσικὸ. Ἀνάστημα μέτριον, κορμὶ κανονικόν, συμμετρικόν, λιγνόν, σβέλτον, χωρὶς τίποτε τὸ ἐξαιρετικόν. Ἐμπρὸς σὲ ἄλλους κλέφτες θὰ φανόταν νάνος. Ἡ μορφή του σουρωμένη, ξεροψημένη, ἔδειχνε ἀκόμη πιὸ ἀδύνατη μέσα στὰ μακριὰ μαλλιά του, ποῦ κυμάτιζαν στοὺς ὤμους. Τὸ μέτωπό του, ψηλὸ καὶ στερεόν, ἀυλάκωναν δυὸ τρεῖς βαθιὲς ρυτίδες. Ἡ μύτη του κάπως χοντρή, μεγαλούτσικη, ἐλαφρὰ γυριστή. Δυὸ μεγάλες γραμμὲς, ἀπάνω ἀπὸ τὸ δασύ μουστάκι, κατέβαιναν ἀπὸ τὴν ἄκρη τῶν ρουθουνιῶν κι ἔζωναν μ' ἓνα μισοφέγγαρον τὸ πλατὺ παχὺ στόμα του. Ἐνα δόντι καβαλίκευε λιγάκι τὸ κάτω χεῖλος ποῦ δὲν ἔσμιγε ἐντελῶς μὲ τὸ ἀπάνω, τὸ σαγόνι του ἄρχιζε μὲ ἀδρὴ γραμμὴ, ἔσβηνε ὁμῶς πιὸ κάτω ἀπαλά. Δὲν εἶχε μεγάλα μάτια. Κάτω ἀπὸ πυκνὰ φρύδια, μέσα στὶς βαθιὲς κόχες του, φαίνονταν μάλιστα μικρότερα πολὺ ἀπ' ὅσο ἦταν πραγματικά.

Ἡ ἔκφρασή τους στεκόταν ὅλη στὴ ματιά του. Ἡσυχὴ, ἄμεση, ἄτρομη, χωνόταν ὀλίσιον σὰ μύτη ἀτσαλιού στὸ εἶναι τῶν ἄλλων. Ἦταν κοντολογίς μορφή χαρακτηριστικὴ, μὰ ὄχι φωναχτή. Καὶ αὐστηρὴ χωρὶς νὰ εἶναι ἄγρια. Κάτι, ποῦ θὰ μπορούσε νὰ ξαφνιάσῃ στὸ τραχὺ πρόσωπο δὲν ἦταν οὔτε μύτες, οὔτε στόματα, οὔτε μῆλα πεταγμένα καὶ βαθουλώματα, μὰ ἓνας ἀέρας γεμάτος χριστιανικὴ ἐγκαρτέρηση, βαθιὰ καλοσύνη κι ἀνθρωπιά, μιὰ γλύκα σὰν ἀσκητῆς, ποῦ δὲν ἤξερες τί γυρεύει σ' ἓναν πρωτοκλέφτη, ποῦ εἶχε σπεῖρει μὲ ἀνοιχτὰ τὰ χέρια τόσες φορὲς τὸ θάνατον. (Σπ. Μελά)

ΠΙΝΑΚΑΣ 1ος

Τ Α Ξ Η Σ Τ' .

Συνοπτικός πίνακας επίδοσης τών μαθητών

ΔΟΚΙΜΙΟ 1

ΔΟΚΙΜΙΟ 2

α / α	Όνοματεπών.	Λάθη ὀρθογραφ.	Λάθη τονισμού	α / α	Όνοματεπών.	Λάθη ὀρθογραφ.	Λάθη τονισμού
1	Ε. Π.	36	11	1	Ε. Π.	87	40
2	Α. Ρ.	43	9	2	Α. Ρ.	73	21
3	Β. Φ.	23	1	3	Β. Φ.	44	16
4	Β. Φ.	23	7	4	Β. Φ.	42	13
5	Δ. Μ.	60	13	5	Δ. Μ.	141	38
6	Σ. Μ.	42	18	6	Σ. Μ.		
7	Μ. Σ.	19	10	7	Μ. Σ.	33	14
8	Α. Χ.	9	2	8	Α. Χ.	40	9
9	Μ. Π.	9	3	9	Μ. Π.	24	6
10	Α. Χ.	1		10	Α. Χ.	2	1
11	Ε. Φ.	68	16	11	Ε. Φ.	137	35
12	Μ. Π.	60	28	12	Μ. Π.	82	39
13	Δ. Ξ.	21	5	13	Δ. Ξ.	30	7
14	Α. Χ.	8	3	14	Α. Χ.	18	6
15	Χ. Τ.	18	6	15	Χ. Τ.	24	12
16	Ρ. Σ.	12	5	16	Ρ. Σ.	29	10
17	Δ. Μ.	30	10	17	Δ. Μ.	46	19
18	Ρ. Τ.	26	4	18	Ρ. Τ.		
19	Ε. Σ.	28	12	19	Ε. Σ.	49	16
20	Ε. Τ.	13	3	20	Ε. Τ.	39	16
21	Β. Χ.	8	2	21	Β. Χ.	10	5
22	Α. Σ.	60	23	22	Α. Σ.	85	31
23	Γ. Μ.	27	8	23	Γ. Μ.	27	10
24	Γ. Τ.	55	9	24	Γ. Τ.	125	44
25	Γ. Π.	36	6	25	Γ. Π.	69	19
26	Γ. Σ.	21	4	26	Γ. Σ.	28	5
27	Γ. Σ.	40	12	27	Γ. Σ.	49	19
28	Τ. Π.	41	2	28	Τ. Π.	87	33
29	Α. Υ.	78	26	29	Α. Υ.		
30	Β. Φ.	19	5	30	Β. Φ.	30	4
31	Ι. Χ.	24	8	31	Ι. Χ.	26	6
32	Δ. Μ.	27	9	32	Δ. Μ.	71	22
33	Δ. Τ.	19	7	33	Δ. Τ.	28	16
34	Μ. Μ.	0	0	34	Μ. Μ.	0	0
35	Δ. Φ.	12	6	35	Δ. Φ.	19	12
36	Ι. Μ.	12	7	36	Ι. Μ.	17	8
37	Π. Μ.	21	11	37	Π. Μ.	62	26
38	Α. Μ.	13	5	38	Α. Μ.	30	6
39	Χ. Κ.			39	Χ. Κ.	21	7
40	Α. Σ.			40	Α. Σ.	51	13
41	Α. Φ.			41	Α. Φ.	19	7
		1062	316			1794	611

Άναλογία τονικῶν

29,5%

34,5%

ΠΙΝΑΚΑΣ 2^{ος}

Τ Α Ξ Η Σ Τ'.

Συνοπτικός πίνακας επίδοσης των μαθητών

ΔΟΚΙΜΙΟ 3

ΔΟΚΙΜΙΟ 4

α/α	Όνοματεπών.	Λάθη ὀρθογραφ.	Λάθη τονισμού
1	Ε. Π.	60	22
2	Α. Ρ.	57	19
3	Β. Φ.	40	5
4	Β. Φ.	25	8
5	Δ. Μ.	93	22
6	Σ. Μ.		
7	Μ. Σ.	51	23
8	Α. Χ.	30	4
9	Μ. Π.	19	6
10	Α. Χ.	0	0
11	Ε. Φ.	103	15
12	Μ. Π.	68	20
13	Δ. Ζ.	29	4
14	Α. Χ.	7	2
15	Χ. Τ.	16	6
16	Ρ. Σ.	21	8
17	Δ. Μ.	45	14
18	Ρ. Τ.	60	10
19	Ε. Σ.	42	14
20	Ε. Τ.	27	4
21	Β. Χ.	7	2
22	Α. Σ.	69	20
23	Γ. Μ.	32	6
24	Γ. Τ.		
25	Γ. Π.	55	11
26	Γ. Σ.	21	3
27	Γ. Σ.	46	10
28	Τ. Π.	69	12
29	Α. Υ.	94	39
30	Β. Φ.	21	3
31	Ι. Χ.	23	5
32	Δ. Μ.	48	8
33	Δ. Τ.		
34	Μ. Μ.	2	0
35	Δ. Φ.	11	4
36	Ι. Μ.	7	2
37	Π. Μ.	51	24
38	Α. Μ.	21	4
39	Χ. Κ.	6	0
40	Α. Σ.	48	16
41	Α. Φ.	15	4

1439 353

*Αναλογία τονικών

24,5%

α/α	Όνοματεπών.	Λάθη ὀρθογραφ.	Λάθη τονισμού
1	Ε. Π.	14	7
2	Α. Φ.	15	7
3	Β. Φ.	8	3
4	Β. Φ.	12	4
5	Δ. Μ.		
6	Σ. Μ.		
7	Μ. Σ.	16	11
8	Α. Χ.	8	1
9	Μ. Π.		
10	Α. Χ.	0	0
11	Ε. Φ.		
12	Μ. Π.	24	11
13	Δ. Ζ.	12	6
14	Α. Χ.	6	3
15	Χ. Τ.	7	5
16	Ρ. Σ.		
17	Δ. Μ.	10	6
18	Ρ. Τ.	11	5
19	Ε. Σ.	17	7
20	Ε. Τ.		
21	Β. Χ.	2	1
22	Α. Σ.	13	6
23	Γ. Μ.		
24	Γ. Τ.		
25	Γ. Π.		
26	Γ. Σ.	6	3
27	Γ. Σ.	11	8
28	Τ. Π.		
29	Α. Υ.		
30	Β. Φ.	12	2
31	Ι. Χ.	13	6
32	Δ. Μ.	13	8
33	Δ. Τ.	8	7
34	Μ. Μ.	0	0
35	Δ. Φ.		
36	Ι. Μ.	6	6
37	Π. Μ.		
38	Α. Μ.	8	5
39	Χ. Κ.	2	1
40	Α. Σ.	20	4
41	Α. Φ.		

274 133

48,5%

ΠΙΝΑΚΑΣ 3ος

Τ Α Ξ Η Σ Τ'.

Συνοπτικός πίνακας επίδοσης τών μαθητῶν

ΔΟΚΙΜΙΟ 5

ΔΟΚΙΜΙΟ 6

α/α	Όνοματεπών.	Λάθη ὀρθογραφ.	Λάθη τονισμού
1	Ε. Π.	39	11
2	Α. Ρ.		
3	Β. Φ.	21	5
4	Β. Φ.	22	5
5	Δ. Μ.		
6	Σ. Μ.	48	12
7	Μ. Σ.	25	8
8	Α. Χ.		
9	Μ. Π.	11	3
10	Α. Χ.	9	0
11	Ε. Φ.	59	14
12	Μ. Π.	43	10
13	Δ. Ξ.	13	5
14	Α. Χ.	8	2
15	Χ. Τ.	12	3
16	Ρ. Σ.	18	6
17	Δ. Μ.	26	8
18	Ρ. Τ.	27	7
19	Ε. Σ.	25	8
20	Ε. Τ.	35	8
21	Β. Χ.	10	4
22	Α. Σ.	53	16
23	Γ. Μ.	22	7
24	Γ. Τ.		
25	Γ. Π.	36	8
26	Γ. Σ.	19	7
27	Γ. Σ.		
28	Τ. Π.	33	6
29	Α. Υ.	63	14
30	Β. Φ.		
31	Ι. Χ.	21	6
32	Δ. Μ.		
33	Δ. Τ.		
34	Μ, Μ.	4	1
35	Δ. Φ.	11	3
36	Ι. Μ.		
37	Π. Μ.		
38	Α. Μ.	32	10
39	Χ. Κ.	12	4
40	Α. Σ.	41	6
41	Α. Φ.	14	5

α/α	Όνοματεπών.	Λάθη ὀρθογραφ.	Λάθη τονισμού
1	Ε. Π.	26	12
2	Α. Ρ.	29	9
3	Β. Φ.	16	5
4	Β. Φ.	18	5
5	Δ. Μ.	63	18
6	Σ. Μ.		
7	Μ. Σ.		
8	Α. Χ.	10	2
9	Μ. Π.	12	6
10	Α. Χ.	7	4
11	Ε. Φ.	71	21
12	Μ. Π.	39	18
13	Δ. Ξ.	17	5
14	Α. Χ.	6	2
15	Χ. Τ.		
16	Ρ. Σ.		
17	Δ. Μ.		
18	Ρ. Τ.	23	5
19	Ε. Σ.	23	6
20	Ε. Τ.		
21	Β. Χ.	12	7
22	Α. Σ.	37	11
23	Γ. Μ.		
24	Γ. Τ.		
25	Γ. Π.		
26	Γ. Σ.	19	7
27	Γ. Σ.	16	5
28	Τ. Π.		
29	Α. Υ.	71	25
30	Β. Φ.	15	7
31	Ι. Χ.	23	10
32	Δ. Μ.	36	12
33	Δ. Τ.	10	6
34	Μ. Μ.	5	2
35	Δ. Φ.		
36	Ι. Μ.	4	2
37	Π. Μ.		
38	Α. Μ.	11	4
39	Χ. Κ.	8	4
40	Α. Σ.	28	10
41	Α. Φ.	21	8

*Αναλογία τονικῶν 727 213
29,3%

676 263
38,9%

Μέσος ὀρος : Λάθη τονισμού τὸ 31,6% τῶν ὀρθογραφικῶν (περίπου τὸ 1/3)
*Ἐπὶ 5972 ὀρθ. λαθῶν τὰ 1889 εἶναι λάθη τονισμού.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4ος

I. Λάθη τονισμού — Συχνότητα

α/α	Λάθη τονισμού	Συχνότητα	α/α	Λάθη τονισμού	Συχνότητα
1	τελευταία	59	19	ῶρες	11
	τελευταῖα		20	δώρων	11
2	πῶς και πῶς	42	21	τοιχων	11
3	τουῆαυτου του	29	22	ἐβδομήντα	10
4	γλώσσα	23	23	σφαίρα	10
5	πράγμα	18	24	Ἀθήνα	9
6	ἴδρυση	18	25	ῶραιες	9
6	ἐταιρεία	18	26	ἀπλοϊκή	9
8	ἀγώνα	17	27	ὀριστική	9
9	ὑπῆρχαν	17	28	βιβλιπωλείων	9
10	δῆθεν	16	29	ὄπαδους	9
11	ἐορτές	16	30	τῆς ὁδοῦ	9
12	σακουῖλες	16	31	χώρα	9
13	αἰώνα	16	32	ἀποκτᾶ	9
14	γεμάτες	16	33	προσκρούουν	8
15	Μουσείου	16	34	οὔτε	8
16	ὄρεινῶ	16	35	γλιστροῦσαν	6
17	χῶρες	12	36	ἱστορίες	6
18	ἐξήντα	12	37	ἐορτές	6
			38	εἴμαστε	6

II. Λάθη κατά περιπτώσεις

α/α	Λάθη	Αιτιολογία
1	τελευταία τελευταῖα	Δυσκολία στη διάκριση θηλυκοῦ και οὐδετέρου
2	πῶς και πῶς	Δυσκολεύονται νά διακρίνουν τὸ ἐρωτηματικό και ἀναφορικό «πῶς»
3	γλώσσα και πράγμα	Τὰ ἔχουν συναντήσει με περισπωμένη
4	αἰώνα και ἀγώνα	Σύγχυση που, προέρχεται ἀπὸ τὴ διδασκαλία τῆς καθαρεύουσας
5	Χῶρες και ῶρες	Ἄδικαιολόγητα λάθη, μιὰ που ὁ τονισμός τους στηρίζεται σὲ βασικό κανόνα
6	δώρων και τοίχων	Ἄδικαιολόγητα λάθη (βασ.κός κανόνας τονισμού)
7	ἐξήντα και ἐβδομήντα	Τὰ ἔχουν συναντήσει με περισπωμένη